

ADDENDA DO PROXECTO LINGÜÍSTICO DE CENTRO PARA O CURSO 2025-2026

1. Introducción

O Estatuto de Autonomía de Galicia, no seu artigo 5, define o galego como lingua propia de Galicia e dispón que os idiomas galego e castelán son oficiais en Galicia e que todos e todas teñen o dereito a coñecelos e usalos en calquera ámbito.

Segundo o establecido no decreto 79/2010 do 20 de maio para o plurilingüismo no ensino non universitario de Galicia, no seu artigo 14.3, o proxecto lingüístico de centro deberá ser remitido aos servizos de inspección educativa cada catro anos.

No seu artigo 14.4 indícase que cada ano os centros educativos deben elaborar unha addenda que se engadirá ao Proxecto Lingüístico de Centro na cal se incluírá as actividades que se prevé desenvolver no presente curso.

Partindo destas premisas e sendo conscientes da necesidade de fomentar o valor e a riqueza da lingua e da cultura galega, elaboramos a seguinte addenda para o curso 2025-2026.

2. Composición do Equipo de Dinamización da Lingua Galega

Para este curso 2025-2026, o Equipo de Dinamización da Lingua Galega, en adiante EDLG, está composto polos seguintes membros:

Profesorado:

- M.^a del Carmen Álvarez Lorenzo (Secretaria)
- Brais Costas (Lingua Galega ESO).
- Alicia Rodríguez (Música Primaria)
- Rubén Nogueira Fos (Lingua Castelá ESO)

- Iria Chapela Malvido (Bioloxía ESO)
- Alejandro Pavón Pacior (Titor 6º Primaria)
- Anxo Xoán Rajó Pazó (Lingua Galega ESO)
- Ismael Rivas Martínez (Xeografía e Historia ESO)
- Fátima González González (Titora 4º Educación Infantil)

Alumnado:

- Laura Amorín (2º ESO).
- Noa Durán (2º ESO).
- Daniela Rial (2º ESO).
- Daniela Molas (2º ESO).
- Yissel de los Santos (2º ESO).
- Elia Penedo (2º ESO).
- Uxía Caurel (2º ESO).

Persoal non docente:

- Noelia Novoa Salgado (Conserxaría)

Coordinadora:

- Sonia Silva Salinas (Titora 2º Primaria)

3. Contorna sociolingüística do centro

Durante a renovación do Proxecto Lingüístico do Centro e, segundo as enquisas realizadas para tal fin, constatouse unha baixa incidencia da lingua galega entre a comunidade educativa, tanto nas familias como no alumnado, e mesmo entre o persoal do centro.

A creba xeracional da transmisión da lingua é un feito xa consolidado no concello de Baiona. Os resultados dos usos maioritarios do castelán coma lingua inicial entre o alumnado e as súas familias indica que a perda da transmisión da lingua xa foi efectiva, mesmo na xeración anterior.

Segundo as respostas do noso alumnado, temos unha ampla porcentaxe que amosan certas dificultades para falar en galego, máis que para ler ou escribir, onde tamén presentan algunhas eivas. Concluímos, daquela, que o noso alumnado non se declara plenamente competente en lingua galega.

Neste contexto castelán falante, o centro educativo ten que procurar contextos propicios para que o noso alumnado se poida expresar en lingua galega, pois obsérvase que se emprega máis na casa ca na escola.

No profesorado tamén se manteñen usos e actitudes que se afastan dun perfil de modelo ecolingüístico.

Existen actitudes negativas sobre a lingua galega que alimentan prexuízos vellos e novos. Observamos como estas ideas negativas, que parten dunha visión negada da realidade plurilingüe, están presentes en todos os colectivos da comunidade educativa, e moi especialmente entre o noso alumnado.

3.1 Contorna sociolingüística

O centro atópase nun contexto rural situado no centro da Vila de Baiona. Acolle alumnado de todas as etapas educativas (Infantil, Primaria e Secundaria) e presentan un perfil lingüístico e sociocultural uniforme.

Os habitantes da vila empregan o galego nun índice moi baixo nas súas relacións sociais e no ámbito familiar xa que o seu uso, na practica maioría, remóntase aos avós ou bisavós. Hai incluso ámbitos en que o uso do galego é inexistente.

3.2 Situación do profesorado

O uso do galego atende, na maioría dos casos, aos documentos oficiais e as materias que deben ser impartidas en galego. Nas situacións máis informais, a comunicación faise en moitos casos en castelán. Aínda que son conscientes da

necesidade de recuperar a nosa lingua e facer un uso maior dela, o uso do castelán e maioritario.

Esta situación pretende mellorarse coa participación activa en actividades e proxectos en que o uso do galego é primordial.

3.3 Situación do alumnado

O alumnado procede de distintas zonas do concello de Baiona, sobre todo na etapa de Secundaria.

O alumnado que se incorpora en 4º de Educación Infantil ten como lingua materna o castelán.

Nos últimos anos contamos cunha ampliación de alumnado de procedencia de fóra de Galicia e incluso doutros países onde o uso do galego é inexistente.

Alumnado doutros países	Procedencia	Exención Lingua Galega
27	China, Rusia, Ucraína, Colombia, Venezuela, Uruguai, Portugal, Arxentina, Chile, Paraguai e Perú	5

En xeral, o alumnado procedente de zonas máis urbanas utiliza menos o galego que o que vén de zonas do rural, aínda que neste caso, o alumnado do rural tampouco adoita falar en galego.

Constátase que moitos e moitas fan o esforzo de falalo cando o profesor ou profesora imparte a clase nesta lingua.

O EDLG tenta ampliar o uso do galego entre o alumnado a través de concursos, actividades culturais e proxectos que contribúen a mellorar a actitude e a eliminar prexuizos. Tamén é importante facerlles ver que o uso do galego pode ser importante para o seu futuro laboral e que axuda a coñecer outras linguas.

3.4 Situación do centro

A comunicación externa do centro con outras entidades ou grupos sociais faise integramente en galego, ao igual que a comunicación interna nun contexto oficial.

O centro educativo procura que exista unha oferta equilibrada en galego e en castelán que garanta que o alumnado acade a competencia lingüística axeitada nas dúas linguas oficiais.

A contribución do EDLG é axudar a corrixir publicacións e impulsar proxectos comprometidos co uso do galego.

4. Obxectivos

O obxectivo principal do Equipo de Dinamización da Lingua Galega é potenciar o uso do galego tanto no centro educativo como na contorna. A continuación especificamos os obxectivos principais de cada ámbito onde deben incidir:

CONTORNA DO CENTRO

- Dar visibilidade aos proxectos e actividades do centro e doutras entidades para transmitir o compromiso do centro coa nosa lingua.
- Recuperar, como lingua vehicular, o uso do galego.
- Manter informada á comunidade educativa dos acontecementos vinculados coa cultura galega na zona: exposicións, festexos, concursos...
- Mellorar o prestixio social da nosa lingua.

SITUACIÓN DO ALUMNADO

- Promover a lectura, a fala, a comprensión e a escritura na lingua propia da nosa comunidade.
- Valorar a historia e cultura propias deseñando programas de coñecemento das mesmas.
- Eliminar os prexuízos que aínda perduran sobre o uso do galego en ámbitos en que o castelán ten maior peso.
- Acadar para o galego a categoría de lingua social equiparando o seu prestixio ao do castelán.

SITUACIÓN DO PROFESORADO

- Utilizar, promover e divulgar a lingua galega en todas as actividades que se leven a cabo no centro.
- Afianzar a expresión oral e escrita en galego en todas as comunicacións que saian do centro así como toda a documentación empregada a nivel interno.

- Facilitar a integración do alumnado inmigrante que descoñeza a lingua galega atendendo a súa inmersión lingüística.
- Manter e promover relacións abertas con outras institucións, co Concello, asociacións veciñais, ANPA e outros equipos de Dinamización da Lingua Galega.
- Establecer liñas de traballo conxuntas entre os diferentes ciclos e departamentos para mellorar a corrección lingüística tanto en galego coma en castelán.
- Empregar o galego nas TICs para que o alumnado se familiarice con el fóra do plano estritamente académico.

5. Actividades

Neste apartado faremos unha exposición das diferentes actividades que están en marcha durante o presente curso escolar 2024-2025 e que se terán en conta para seguir con elas nos vindeiros anos.

Todas elas van encamiñadas a facer un labor positivo na promoción e dinamización da nosa lingua en todos os ámbitos, implicando a todo o profesorado e alumnado do centro así como as familias.

5.1 Conmemoracións

Magosto: en colaboración co Equipo de convivencia, organizaranse unha serie de xogos tradicionais para levar a cabo, se o tempo o permite, en Chan da Lagoa. A ANPA do centro facilitará as castañas xa asadas para todo o alumnado do centro.

Samaín: organízase un concurso de microrrelatos para o alumnado dende 3º de Primaria a 4º da ESO. O alumnado de Infantil e ata 3º de Primaria farán un “quitamedos” que se queimará na fogueira do Magosto. O alumnado poderá vir disfrazado o 29 de outubro.

O alumnado da ESO fará un contacontos para o alumnado de Infantil con libros de medo para os máis pequenos.

Día da Constitución e do Estatuto de Autonomía de Galicia: actividades dirixidas a todo o alumnado propostas polo Departamento de Lingua Galega e Castelá do centro.

Nadal: concurso de postais de Nadal onde o alumnado, dende Infantil ata 4º da ESO deben representar un debuxo natalicio con elementos típicos dunha paisaxe de Galicia, incluíndo elementos tales como castros, hórreos, o apalpador, faros, montes, árbores autóctonas... Outorgarase un premio por ciclo. As postais foron serán expostas durante todo o mes de decembro polos corredores do centro.

Certame literario Dolores Agrelo: este certame faise todos os anos en colaboración coa ANPA. O alumnado deberá facer un relato en galego que se entregará o 20 de febreiro e se resolverá o 27 do mesmo mes.

Día de Rosalía de Castro: celebrarase o 23 de febreiro, contando coas propostas das seguintes actividades:

- Elaboración dun documento unificado sobre a importancia da figura de Rosalía de Castro no contexto da literatura galega e universal.

- Proposta de actividades variadas (encrucillados, sopas de letras...) e traballos de investigación sobre a autora.

- Comentarios guiados dalgún poema con propostas de vídeos de poemas musicados e explicacións sobre os seus contidos.

Estas actividades están orientadas a todos os niveis educativos.

Semana do Meco: faremos a semana do Meco, este ano, relacionado coas lendas e os mitos xa que é o lema do noso centro.

Entroido: como todos os anos, faremos un desfile con todo o alumnado. Está por confirmar se o desfile será no pavillón municipal ou polas rúas. Estas opcións será votadas polo profesorado do centro en CCP.

Día do libro: o 23 de abril, en colaboración co equipo de biblioteca, farase un apadriñamento lector onde o alumnado máis maior apadriñará os máis cativos para compartir lecturas no patio escolar.

Letras Galegas 2025: a Real Academia Galega dedicará no ano 2025 o Día das Letras Galegas a Begoña Caamaño. Dende EDLG queremos dedicarlle toda a semana as Letras Galegas e non só o propio día. Proporemos diferentes actividades relacionadas coa súa obra e coa súa profesión.

5.2 Outras actividades desenvolvidas en galego para todo o profesorado e alumnado.

Proxectos de innovación educativa: este ano lanzamos dende EDLG a actividade “Un mes/un mito” que pretende abrir unha porta máis ao uso do galego nas aulas. Permite coñecer diferentes lendas e mitos da contorna que son

coñecidos por todos en diferentes versións. Esta actividade vai en consonancia co lema do centro “A Cova dos mitos”.

Timbre musical: aproveitamos as diferentes conmemoracións para escoitar música en galego a través do timbre. Tamén se aproveita o altofalante para recitar poemas, pequenos relatos, anuncios...

Polos creativos: este ano estase utilizando a “Radio na Escola” para comezar a facer uso da mesma coa finalidade de achegar a nosa lingua a todo o alumnado a través dun medio de comunicación anecdótico. Está pendente modificar a biblioteca do centro onde se adicará un espazo á radio da escola.

Club de lectura: a través do Equipo de Biblioteca, existe un club de lectura onde se fomentan as lecturas en galego. Neste club participa profesorado, alumnado e familias.

Novas tecnoloxías: a través da web do centro facemos chegar en galego información relacionada co centro. Tamén temos moito material en polos creativos para apoiar as diferentes actividades que se fagan no centro.

Colaboración con outros centros: existe unha comunicación con outros centros do Val Miñor (Fontes, Sabarís e Belesar) para levar en conxunto actividades que abranguen a todo o alumnado do centro (exposicións, teatro, festividades...)

Coro do centro: o coro acompaña as conmemoracións que se celebran no centro na procura de facer uso dalgunhas cancións en galego.

Semana da Ciencia: no mes de abril, como todos os anos, terá lugar a Semana da Ciencia, onde a información que nela se expón está escrita en galego. Ademais, reservárase un oco para facer unha exposición por parte de EDLG.

Teatro: existe un grupo de teatro impulsado polo Departamento de Lingua Galega onde as obras que se traballan son coidadosamente presentadas en galego.

Recomendacións lectoras: a través do Equipo de Biblioteca fanse recomendacións lectoras onde se expoñen tanto títulos en galego como castelán para acercar as familias a unhas opcións lectoras para os seus fillos e fillas. Tamén se elaboran *podcast* coa rapazada do club de lectura.

Busca do tesouro: o Equipo de Biblioteca organiza buscas do tesouro arredor dos mitos da contorna, onde o alumnado recibe a información en galego e responde tamén en galego.

Frases en galego: nos corredores do centro, expoñemos imaxes a cor con diferentes frases típicas de Galicia e co seu significado debaixo (“Nin arre nin so”, “Outra vaca no millo”, “Estar feito un toxo”, “Marcho que teño que

marchar”...) Este pode ser unha actividade para a Semana da Ciencia onde o alumnado debe unir a oración co seu significado que se mostrarán por separado.

Apadriñamento lector: farase unha vez ao trimestre e aproveitarase para fomentar o gusto pola lectura en ambas linguas, galego e castelán, por igual.

Visita de autores: este curso visitaron o centro algún autor dos libros de lecturas obrigatorias que se len nas titorías tanto de primaria como de secundaria (Antía Yáñez, Leticia Costas, María Canosa...)

Revista *Papagaio*: continuamos coa subscrición á revista *Papagaio* que está escrita en forma de xornal escolar. É mensual e está integramente escrita en galego. A información móstrase de forma atractiva para o alumnado e consegue engancharlos para ler e comentar en galego.

Nomeamento das aulas: durante este curso tentaremos nomear algunha aula específica (Salón de actos, sala do profesorado, aula de música...) con nomes dalgunhas das persoas destacadas da cultura galega que sexa coñecida por todos e todas. Ademais do nome porase información sobre a biografía desta persoa a través dun enlace cun código QR.

6. Inclusión no proxecto lingüístico de centro

Esta addenda será incluída no PLC, de cuxo contido será informada a Comunidade Educativa, e remitida aos servizos de Inspección nos prazos legalmente establecidos.